

Nr 267

Av herr **Gustavsson** i Alvesta m. fl., angående ATP-pensionerna till korttidsanställda och lågavlönade.

(Lika lydande med motion nr 220 i Första kammaren)

Såsom framhållits i motioner vid tidigare riksdagar har vissa brister och avvigsidor inom ATP-systemet framstått på ett sådant sätt att det är angeläget att de snarast rättas till. En av dessa är den diskriminering av de korttidsanställda som förekommer. Denna diskriminering beror på olikhet i reglerna för beräkning av pensionsgrundande inkomst och för beräkning av avgiftsgrundande inkomst, i båda avseenden såvitt gäller inkomst av anställning. Dessa regler torde ha tillkommit i syfte att omöjliggöra avgiftsundanflykt av betydelse genom anställningsbyten. De medför emellertid att de korttids- och deltidanställda, till skillnad från de heltidsanställda, ej får pensionsrätt i förhållande till den avgift som presterats. I en del fall kan betydande avgiftsbelopp erläggas för korttids- och deltidanställda utan att de anställda erhåller någon pensionsrätt. I andra fall erlägges avgift för anställda av den åsyftade kategorien utan att de erhåller så stor pensionsrätt som avgiftens storlek motiverar. Då olägenheterna till övervägande delen drabbar personer med relativt små inkomster anser vi dessa förhållanden högst otillfredsställande. Bland de grupper som drabbats kan nämnas husmödrar och studerande som har förvärvsarbete på deltid eller som arbetar viss del av året som semestervikarier eller liknande samt företagare, som har viss inkomst av anställning — t. ex. småbrukare som har skogsarbete en viss tid på året. Enligt vår mening bör åtgärder vidtagas för att skyndsamt avveckla dessa olägenheter till förmån för en ordning som ur de berörda korttids- och deltidanställdas synpunkt är tillfredsställande.

Även på ett annat område är reglerna så utformade att de gynnar de högre inkomstagarna på bekostnad av de lägre. Härmed avser vi främst de s. k. 30- och 15-årsreglerna. Pensionen skall, när systemet är helt utbyggt, utgå för högst 30 intjänade år, men avgifter skall inbetalas för hela den aktiva arbetstiden. De som får avstå arbetsinkomst till ATP under 45—50 år får sålunda inte räkna fler pensionsgrundande år än den som får avstå till avgifter i endast 30 år, vilket i stort sett måste missgynna låglönegrupperna, som tidigt kommer ut i förvärvslivet.

Samma effekt får den s. k. 15-årsreglen om att pensionen skall beräknas på genomsnittsinkomsten under de 15 bästa åren. De grupper som har brant

stigande inkomster under senare delen av sin aktiva tid favoriseras härigenom. De lägre inkomstgrupperna har i regel en jämn inkomstutveckling under hela sin aktiva tid.

De nuvarande reglerna för beräkning av avgifter och förmåner inom tilläggs-pensioneringen missgynnar enligt vår uppfattning låginkomstgrupperna. Den vägledande principen bör vara att en viss avgiftssumma skall ge samma förmån oavsett under vilken tidrymd och fördelning på olika år m. m. den inbetalats. Vi anser, att det bör finnas goda möjligheter att genomföra en sådan reformering av pensionssystemet att det bringas i överensstämmelse med de ovan-nämnda principerna och att frågan därför snarast bör bli föremål för ingående prövning.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning och förslag rörande en sådan reformering av ATP, att kategorierna korttidsanställda och lågavlönade på ett rättvist sätt kan få pensioner i förhållande till inbetalda avgifter, i enlighet med vad som i motionen avses.

Stockholm den 22 januari 1964

Rune Gustavsson
i Alvesta

Thorbjörn Fälldin

Bengt Börjesson
i Falköping
